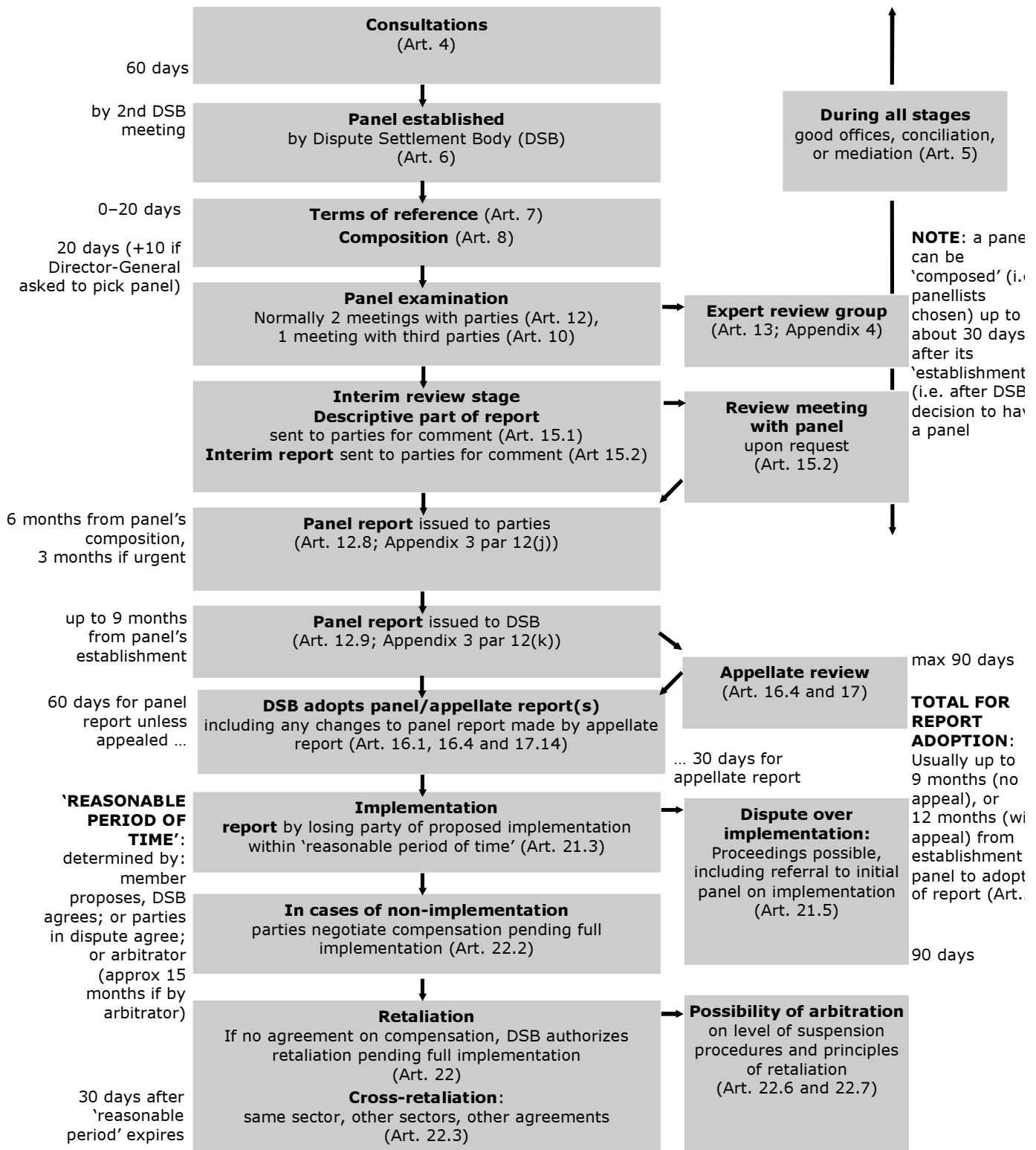

Světová obchodní organizace (aktuální témata)

Mechanismus řešení sporů

Panel: 3-5 odborníků z různých zemí, jedna možnost blokace
Odvolací orgán: 5 ze 7 stálých členů (experti na 4 roky)

Přezkum obchodní politiky

- **cíle:** transparentnost obchodní politiky a **informovanost** o obchodní politice člena
- člen má povinnost **notifikovat** o specifické politice, opatření či zákonu s dopadem na mezinárodní obchod
- WTO podniká pravidelně **přezkum politiky** (čtyřka co 2 roky, šestnáctka co 4, ostatní co 6 let)
- **Orgán pro přezkum obchodní politiky** (varianta Generální rady)
- **Funkce** instrumentu: **informace** a přehled o obchodní politice země, **kontrola** plnění závazků, zpětná vazby pro člena

- **Výstupy:** **zpráva o vlastní obchodní politice** přezkoumávané země; **zpráva vypracována sekretariátem WTO.** Spolu se **stanoviskem TPRB publikováno.**

Cla

- **Uruguay** – 1995-2000
- **Snížení** o **40%** u průmyslových výrobků (z **6,3%** na **3,8%**)
- **Bezcelní režim** z **20%** výrobků na **44%**.
- Vyšší než 15% (**tarif peaks**) cla má místo **7%** jen **5%** výrobků (výrobky z **RoE** z **9%** na **5%**)
- 1997 – 40 zemí odstraňuje celní bariéry na informační technologie (účinné 2000)
- zvyšuje se počet výrobků, které mají **vázané celní sazby** (RE z **78%** na **99%**; RoE z **21%** na **73%**)

Necelní bariéry

- **dovozní licence:** Dohoda o procedurách vydávání dovozních licencí – jednoduché, transparentní, předvídatelné
- **oceňování zboží pro celní účely** – Dohoda o provádění článku VII – férový, jednotný a neutrální systém oceňování
- **kontroly vyváženého zboží** (preshipment inspection – kontrola množství, ceny, kvality RoE) Dohoda o .., nediskriminace, transparentnost, ochrana obchodního tajemství, jen doba nutná
- **pravidla původu** – Dohoda o pravidlech původu – důležité kvůli preferenčním režimům či anti-dumpingu nebo vyrovnávacím clům – komplikováno globalizací
- **opatření související s investicemi** – TRIM's (Trade-Related Investment Measures Agreement) – nediskriminace, kvantitativní omezení, local content requirements, trade balancing requirements

Zemědělství

- GATT se na ně **vztahuje**, ale **nedůsledně**
- Netarifní bariéry: **dovozní kvóty** a **subvence** (vývozní) a domácí **podpory**
- Zemědělský trh je vysoce narušený – zejména kvůli subvencím
- Uruguay zahrnuje závazek k pokračování reformy sektoru
- Jednání byla zahájena v roce 2000 (odpovídá to Dohodě o zemědělství)

Dohoda o zemědělství (1995)

- témata jsou **přístup na trh**, **podpory** (subvence a výkupní ceny), **vývozní subvence**
- Dohoda umožňuje podpory venkovské ekonomiky, ale prostředky, které méně narušují trh
- **Peace clause** – omezuje spory pro přechodné období 9 let (**do 2003**)
- Převod **kvót na cla**, vytvoření systému **celních kvót** (účinnost od 1995)
- **RE snižují cla o 36%** (během **6 let**), RoE 24% /10 let, NRoE nic
- Subvence s přímým a nepřímým efektem na zvýšení produkce
- **Podpory s přímým efektem** (celková úroveň podpory AMS) **-20% /6let**, RoE 13/10 (**amber box**)
- **Opatření s malým dopadem na trh** – volný režim (**green box**): výzkum, kontrola nálezů, infrastruktura a nezávadné potraviny; také určité přímé platby – na restrukturalizaci, platby environmentální a regionální pomoci.
- Povoleny jsou určité **přímé platby určené pro omezení produkce (blue box)** a rozvojová pomoc.
- **Vývozní subvence** (jen uvedené v seznamu závazků) **RE – hodnota - 36%/6let** (RoE 24%/10); **objem** subvencovaného exportu **-21%/6** (14/10)

Textil

- **systém dovozních kvót** (od 60.let) je **opouštěn**
- **1974 Multifibre Arrangement (MFA)** – rámec pro dvoustranné dohody nebo jednostranné akce zakládající kvóty omezující dovozy
- **1995 Agreement on Textiles and Clothing (ATC)**, od **1.1.2005** je sektor plně zahrnut do GATT režimu (4 kroky v průběhu 10 let)
- **Textiles Monitoring Body (TMB)** kontroluje provádění dohody – ta se zruší 2005

Služby

- **NT** jen v případě takového závazku
- nejrychleji rostoucí sektor globální ekonomiky
- 60% globálních výstupů, 30% zaměstnanosti, **20% obchodu**
- **GATS** – hlavní text, pravidla pro jednotlivé oblasti, závazky jednotlivých států
- **4 varianty**: 1) přes-hraniční nabídka (telefonní hovory); 2) spotřeba v cizině (turismus); 3) obchodní přítomnost (bankovní operace v zahraničí); 4) přítomnost fyzických osob (modelky, konzultanti)

Duševní vlastnictví

- **autorská práva**, **obchodní známky**, **označení původu**, **průmyslové vzory**, **patenty**, **obchodní tajemství**, integrované obvody..
- MFN a NT + princip – **vyvážené ochrany** – cíl je **technologická inovace** a **převod technologií**

- Pařížská (průmyslové vlastnictví) a Bernská (literární a umělecká díla) konvence – TRIPS doplňuje a zpřísňuje
- Dohoda uvádí **co a do jaké míry je chráněno** a stanoví, že **v každé zemi** musí být zajištěno dodržení těchto ustanovení v dané míře účinně **vlastními zákony**
- **Transfer technologií** – pro rozvojové země zisk výměnou za příslib ochrany (výzvy pro vlády a firmy RE) + přechodná období od 1995 (RE 1 rok, RoE a TE 5 let, NRoE 11 let a na farmaka prodlouženo do roku 2016)

Životní prostředí

- **Výbor pro obchod a životní prostředí**
- GATT 20 (ochrana zdraví – výjimky); technické překážky obchodu a sanitary a fytosanitary measures; zemědělství; subvence (možné pro firmu přecházející na env.friendly produkci)..
- Principy práce výboru: 1) **WTO se zabývá obchodem** (téma jsou jen envirom. otázky s dopadem na obchod); 2) pokud se objeví **problém**, řešení **musí být kompatibilní s principy obchodního systému**

Želvy a krevety – Indie, Malajsie, Pákistán a Tajska vs USA 1998

- Zákon USA 1973o ochraně ohrožených druhů
- Zákaz lovu krevet sítěmi neumožňujícími únik ohrožených želv – je nutný certifikát
- USA prohrály protože jejich opatření není dle článku XX GATT – ochrana je možná, ale došlo k diskriminaci, státy z karibiku měly přechodné období a finanční i odbornou asistenci

Delfíni a tuňáci

- může jedna strana druhé diktovat jaké má mít enviromentální standardy?
- Je metoda výroby (produkt x proces) důvodem pro obchodní opatření proti jiné straně?
- US Marine Mammal Protection Act – spor Mexico vs. USA 1991 (GATT)
- Panel: USA nemůže zavést embargo jen proto, že MEX předpisy nedosahují striktnosti amerických – US předpisy mohou být aplikovány na kvalitu výrobku, ne na způsob jeho „výroby“.
- Panel: GATT pravidla nedovolují odvetné obchodní opatření snažící se prosadit domácí zákonou úpravu (extraterritoriality)
- Labeling Dolphin-safe je O.K. pokud je nediskriminační (NT! i MFN)

Druhá agenda

- **IV. Ministerská konference** v Dauhá (Quasar), listopad **2001** (konce měl být **1.1.2005**)
- **Implementation** – provedení (RoE a současná pravidla): co nejsou schopny/ochotny dělat RoE protože na tom jsou špatně vs. co nejsou ochotny dělat RE protože to je nepopulární (opatření ve prospěch RoE – zvláštní pozornost RoE...)
- **Zemědělství** – na základě dohody o zemědělství, jednání začala 2001, konec měl být 1.1.2005; **cíle: přístup na trhy** – významné usnadnění, **vývozní subvence** – výhledově odstranění, **domácí podpory** – výrazné omezení.

- **Služby** – další významná liberalizace
- **Přístup na trhy u nezemědělských produktů** – významné snížení cel

Singapore issues

- Ministerská konference 1996
 - **Obchod a investice**
 - **Soutěžní politika**
 - Transparentnost **vládních zakázek** (Agreement in Government Procurement – vícestranná dohoda)
- + usnadnění obchodu